

Kristi kors är för alltid i inskrivet i historien, både i mänsklighetens stora, kollektiva historia och i den enskilda människans lilla, anspråkslösa historia. Alltsedan Gud har blivit människa och delat människans villkor i allt, inklusive lidande, förföljelse och död, har historien fått en annan innebörd. Hur svår och fruktansvärd vår mänskliga historia än kan vara – och Gud vet hur fasansfullt det kan vara och är – så är det annorlunda. Människan är inte ensam och övergiven i detta hemska. Gud är med henne. Han vill möta henne just när hon är som mest sårbar för lidandets och dödens fasa. Det är en grundbult i evangeliets budskap som just idag, den dag då Jesus dog för oss och för alla, måste stå klar för oss. Korset är inristat i mänsklighetens och varje människas DNA. Det går inte att bli av med korset. Ändå vet vi att makthavare och potentater av alla de slag gör allt för att ta bort korset, som alltid väcker förargelse och motstånd. Den tyske författaren Heinrich Böll beskriver i en sina romaner hur det var när Hitler befallde att man skulle ta bort krucifixen från skolorna. Det gjorde man, men på väggen där korset hade hängt, var färgen annorlunda, så korsets konturer framstod lika tydligt som tidigare.

Korset kan man aldrig ta bort. Man kan försöka göra sig av med det, trola bort det och förneka det. Men det går helt enkelt inte. Genom sitt heliga kors har Jesus Kristus för alltid identifierat sig med varje människas kors. För hur vi än vrider och vänder på saken har varje människa sitt kors att bära. Vi är kallade att motverka allt lidande av alla våra krafter. Samtidigt vet vi att det finns oundvikliga lidanden som ingen kan ta bort, även med bästa vilja i världen. Dödens realitet kan ingen ändra på. Man kan naturligtvis försöka ignorera och försköna saken och säga *om* jag dör i stället för *när* jag dör, men ingen vettig människa kan i längden sticka huvudet i sanden. Därför är det så viktigt att vi som Jesu lärjungar försöker tydliggöra korsets budskap för alla dem som inte har tagit till sig detta. Det är inte helt lätt för våra samtida, sekulariserade medmänniskor att förstå att korset är vårt enda hopp i en värld, sårad av synd, av död och förintelse. Man skyller då plötsligt sakernas tillstånd på en Gud som man annars inte alls bryr sig om: var någonstans var Gud när gasugnarna i Auschwitz-Birkenau gick för full maskin? Gud var där, är den troende människans svar. Varför tillåter Gud corona och låter människor lida? Gud lider med dem, i dem och tillsammans med dem. Det är svaret som Korset ger oss, och då måste vi också vara beredda att dela detta kors med Herren. Det måste finnas en ömsesidighet, en relation, en dialog i själva lidandet. Av egen erfarenhet vet vi att det är lättare att ha någon vid vår sida när vi lider, när vi väntar på döden. Både det lilla barnet och den döende behöver någon annan vid sin sida.

”Den som i sanning vördar Herrens lidande skall på ett sådant sätt se upp till den korsfäste Jesus med hjärtats blick, att han inser att Jesu kropp är hans egen”, säger den helige påven Leo den store. Jesus har på korset identifierat sig med varje lidande människa. Vårt svar är då att identifiera oss med honom när vi själva lider. Lidandet får inte medföra att vi sluter oss inom oss själva utan att vi öppnar oss och lider med och i varandra. Vi använder ordet med-lidande, men vi borde också ha ordet i-lidande. Jesus lider i oss och vi lider i honom. Om någon vi älskar lider, lider vi i henne. ”Vid Jesu kors stod hans mor” (Joh 19:25). Jungfru Maria vid korset fot är en ikon av den i-lidande människan, som lider i sin Son. Hon identifierar sig helt med sin älskade Son. Därför är och förblir Jungfru Maria för oss alla en oförlitnelig förebild i alla avseenden, också i konsten att vara nära den som lider och så ge en liten gnutta hopp i det till synes hopplösa.

Ave Crux, Spes Unica – Var hälsat Kors, vårt enda hopp, så ber och sjunger vi i en fornkyrklig hymn. Samma latinska ord står på August Strindbergs gravsten, kanske tack vare hans katolska dotter, som vakade vid hans dödsbädd. Kristi kors pekar alltid fram mot uppståndelsen, det nya och eviga livet. På korset har Jesus besegrat syndens och dödens makt. Han har segrat genom sin död. Han har därmed tagit på sig varje människas lidande och död. ”Det var våra sjukdomar han bar, våra smärtor, dem lade han på sig” (Jes 53:4). ”Vad som ännu fattas i Kristi lidanden, det lider jag i mitt eget kött, för hans kropp, som är kyrkan” (Kol 1:24). Hur kan vi förstå detta? Skulle Jesu lidande och död inte var till fyllest för frälsningen? Jovisst, men han fortsätter att lida med och i oss människor till tidens slut. Som lemmar i hans mystiska kropp, kyrkan, är vi så identifierade med honom att han låter oss få dela hans lidande. Det är ett mysterium som vårt förstånd inte omedelbart kan ta till sig. Men när vi själva drabbas av lidande – eller ser någon vi älskar lida – kan det bli något vi kan ana oss till och så få hopp mitt i det svåra.

Om vi har vuxit in i en äkta relation i tro, hopp och kärlek till Jesus Kristus, kommer vi att upptäcka denna aspekt av Korsets mysterium. Han är med oss allra mest när livet är som värst. Därför vill så många hylla och vörda hans heliga kors just idag. Vanligtvis brukar domkyrkan vara fullpackad idag på Långfredagen. Alla vill gå fram, falla på knä och kyssa Jesu heliga kors, för att hylla och tacka honom för att han vill dela vårt kors och frälsa oss genom sitt kors. Idag är domkyrkan tom – också det ett lidande för många. Bara jag får kyssa korset, men jag får göra det i och med alla dem som så gärna skulle vilja göra det just idag i denna kyrka. Genom Jesu heliga kors är vi alla som tror på honom förenade till ett. ”Ditt kors, o Herre, tillber vi, och din heliga uppståndelse lovsjunger och ärar vi; ty genom korsets trä blev världen fylld av glädje” (Antifon *Crucem tuam*).